

Există diferențe semnificative în ceea ce privește structura de personalitate a mamelor care prezintă risc de abandon matern comparativ cu mamele care nu prezintă risc de abandon matern. Presupunem că aceste persoane prezintă un nivel ridicat de conștiințiozitate, o sensibilitate mai mare, stabilitate emoțională, puterea Eu-lui și calitățile empatice ale acestora și, de asemenea, o deschidere și motivație mai mare.

Între profilul psihologic al mamelor care prezintă risc de abandon matern și incidența cazurilor de prevenire a abandonului exista o relație direct proporțională: cu cât este mai aproape profilul psihologic al mamelor care prezintă risc de abandon matern, de profilul mamelor care nu prezintă risc de abandon matern, cu atât este mai mare incidența cazurilor de reintegrare a copilului în familie, adică de prevenire a abandonului, și invers.

În rezultatul aplicării unui program de formare și eficientizare a mamelor care prezintă risc de abandon matern poate fi modificat profilul psihologic al mamelor care prezintă risc de abandon matern și ridică nivelul prevenției abandonului.

Referințe bibliografice

1. Șchiopu, U. Dicționar de psihologie. - București 1997
2. Cioful C., Interacțiunea părinți - copiii. – București, 1989
3. World Vision România (1999) – „Prevenirea abandonului și reducerea instituționalizării copilului”, Editura Motiv, Cluj Napoca;
4. World Vision România (2003) – „Manual de bune practici în asistența socială comunitară”, Iași;
5. Ionescu Șerban (2001) – „Copilul maltratat – Evaluare, prevenire, intervenție”, Fundația Internațională pentru Copil și Familie, București;
6. Berge Andre (1970) – „Psihologia copilului. De la naștere la adolescență”, Editura Didactică și Pedagogică, București. 13. Mitrofan Iolanda (1989) – „Cuplul conjugal. Armonie și dizarmonie”, Editura Științifică, 1989, București;

PRINCIPIILE ȘI REGULILE PROCESULUI DIDACTIC

Maftai Vitalie

lector superior U.T.M.

Reforma în sfera educațională și a învățămîntului este condiționată la momentul de față de nevoile societății, aceasta este o parte integrantă a dezvoltării sociale și constituie cel mai important factor de progres socio-economic. În fața profesorilor instituțiilor de învățămînt dintotdeauna au stat sarcini de educație și învățare a viitorilor cetățeni, specialiști, a profesionalilor și

conducători din sfera economică, socială, inginerescă, politică, educațională, sănătății etc. Astăzi ca niciodată este necesară o reorganizare a sistemului tradițional de învățământ prin soluționarea unor sarcini ca: ridicarea nivelului calității învățământului și a educației; ridicarea nivelului de predare a tuturor disciplinelor; asigurarea asimilării cunoștințelor și abilităților, competențelor; îmbunătățirea dezvoltării educației morale, fizice, estetice și a culturii profesionale; perfecționarea planurilor și a programelor de studiu a materialului didactic, a metodelor; direcționarea spre aplicabilitatea cunoștințelor acumulate etc. Este evident că realizarea acestei misiuni în cea mai mare parte depinde de ridicarea nivelului profesional al profesorilor, care se impune prin nivelul științific al materialului, utilizarea mijloacelor tehnice și tehnologice contemporane, perfecționarea metodelor didactice etc., (consider că această misiune, care este foarte costisitoare și de durată, care după caz poate dura zeci de ani, ca să fie trecută în tradiție, aparține unor maeștri în domeniu care vor fi pentru colegi drept exemplu, călăuză). Să nu uităm că și pedagogia ca știință este în permanență schimbare și transformare. Această situație este dictată la momentul de față prin rolul pe care îl joacă nivelul de dezvoltare a progresului tehnico-științific, a societății, a organizării, a factorului economic, cultural, globalizarea, compiutirizarea socială etc. Dacă este să ne referim la domeniul economic apoi acesta la momentul de față impune cerințe față de calitatea învățământului superior, în vederea corespunderii necesităților pieții forței de muncă. Evident că acestea din urmă *impun* pedagogiei să corespundă unei noi realități prin ridicarea nivelului de eficiență și eficacitate.

Ca educația și învățământul să corespundă acestor provocări trebuie să fie respectate minimum următoarele principii și reguli.

Principiul conștientizării și activității (esență veritabilă a învățământului uman reprezintă asimilarea conștientă și profundă a cunoștințelor acumulate prin intermediul unei proprii activități mentale). Asimilarea conștientă a cunoștințelor depinde de condiții și forme ca: motivul, nivelul și caracterul activității conștiente a cunoașterii; organizarea procesului educațional; utilizarea metodelor și mijloacelor de învățământ etc. Realizarea în practică a acestui principiu se asigură prin:

1. Percepția clară a scopului și sarcinilor ce constituie o condiție necesară de asimilare conștientă de către elev, student a cunoștințelor (acestea trebuie să fie prezentate, explicată importanța lor, actualitatea).

2. Învățînd trebuie de utilizat toate tipurile și formele activității de cunoaștere: analiza-sinteza, inducția-deducția, analogia etc. Exemplele trebuie să fie utilizate optimal.

3. Toate conceptele, noțiunile, propozițiile trebuie să fie explicate. Este necesar de efectuat legătura în baza cunoștințelor, deprinderilor pe care le posedă elevii, studenții.

4. Se utilizează puterea de autoinstruire a studenților și elevilor, a formelor de cooperare în găsirea răspunsului colectiv.

5. Ce nu le este cunoscut studenților, logic trebuie legat de ceea ce cunosc: unde nu este legătura logică dintre cunoștințele posedate și cele asimilate nu putem vorbi de învățarea conștientă.

6. Este necesar să se țină cont de faptul că esențial nu este obiectul care este predat dar personalitatea care este creată. Studentul nu trebuie să fie o completare a disciplinei, ci subiectul activ a percepției. Nu disciplina crează personalitatea, ci profesorul prin activitatea sa.

7. Tineretul studios trebuie plasat în situația de analiză, explicare a disonanței dintre faptul, fenomenul studiat și cunoștințele posedate. Se atrage atenția asupra depistării generalului și particularului, asimilării ideilor principale.

8. În procesul de învățămînt se utilizează dovezi bazate pe emoții și rațiune. Studenții trebuie învățați să învețe. Sunt controlați factorii ce sustrag atenția studenților de la obiectul și cunoștințele studiate (gînduri dispersate, întârziere, încălcarea disciplinei).

9. Se utilizează pe larg situațiile practice și argumentarea lor științifică, se solicită opinia și viziunea proprie. Abordarea subiectului trebuie să fie efectuat din punct de vedere critic. Cunoștințele trebuie să aibă puterea de convingere și să apeleze la acțiune. Studenții, elevii trebuie să gîndească, să acționeze desinestătător. Problema trebuie să fie analizată multispectual.

Principiul de învățare vizuală. Acesta este unul dintre principiile de învățare cel mai bine cunoscut, folosit încă din antichitate. El se bazează pe următoarele legități confirmate științific: simțurile umane au o sensibilitate diferită la stimuli externi, astfel vederea pentru marea majoritatea oamenilor constituie cel mai sensibil organ. Vederea transmite în creier aproape de 5 ori mai multă informație decît auzul, și aproape de 13 ori mai mult decît organele tactile; informațiile care intră în creier de la organul vizual (prin canalul optic) nu necesită recodificare semnificativă, acestea sunt imprimate în memoria unui om ușor, rapid și sigur. Practica de învățare a dezvoltat un număr mare de reguli care evidențiază eficiența utilizării acestui principiu. Iată cîteva dintre ele:

1. Trebuie de ținut cont că memorizarea obiectelor prezentate în natură are loc mai eficient, mai ușor și mai rapid decît cele prezentate în formă verbală, scrisă. Atrag atenția că cel ce studiază judică prin forme, culori, sunet, de aici și apare necesitatea învățării vizuale. Aceasta contribuie la crearea unor viziuni corecte și clare asupra obiectului, fenomenului studiat.

2. În procesul de învățare trebuie să facem apel la toate simțurile: ce este vizibil se percepe prin - văz, ce se aude prin - auz, ce poate fi mirosit prin - miros, ce este supus gustului prin - gust, ce este disponibil simțului tactil prin - simțul tactil.

3. De aici rezultă că nu trebuie să ne limităm doar la simțul vizual, care este abordat ca mijloc de învățare, ilustrare și dezvoltare a gândirii.

4. Vizualizarea trebuie să fie sistematizată, pusă în formula cauză – efect. Materialul vizual este cercetat la general, apoi principalul, secundarul și iarăși la general. Dacă este posibil, atunci este bine ca materialul vizual să fie creat în comun cu elevi, studenți. El trebuie să educe atenția, cultura gândirii, creativitatea constructivă, interesul față de învățare, etc.

5. Mijloacele vizuale pot fi: televizorul, copii video, PowerPoint, projectoruletc.

6. Nu este bine să suprasolicităm utilizarea acestui mijloc, ca să nu deviiăm de la sarcina principală, să nu blocheze dezvoltarea gândirii abstracte, înțelegerea esenței și legităților.

Principiul sistematizării și cosecutivității. Principiul dat se bazează pe viziunea creării unui tablou clar a lumii, o sistemă în care noțiunile sunt într-o interacțiune, organizare. Sistema cunoștințelor științifice este creată în așa mod ca ea să corespundă cosecutivității logicii interne a materialului, potențialului de cunoaștere a elevilor, studenților etc. În practic acest principiu se bazează pe:

1. Separarea materialului în blocuri logice. Nu se pun întrebări la lecțiile practice care nu sunt incluse în plan. Nu se admit abateri de la sistema științifică. Se demonstrează importanța, corelația interdisciplinară.

2. Folosim schema formării cunoștințelor teoretice: determinarea obiectului de studiu; expunem baza teoretică; se descrie instrumentariul teoriei; se explică consecința și se evidențiază hotarul utilizării acestei teorii.

3. Asigurăm continuitatea în conținut și în metodele de învățare. În comun cu elevii și studenții se crează conspectul, schemele logico-structurale a materialului didactic. De câte ori este posibil materialul trecut prin teze și concluzii trebuie repetat, perfecționat, întărit. Redarea materialului trece de la simplu la complex, educînd abilitatea de a lucra desinestător.

4. Într-o manieră insistentă, binevoitoare trebuie de corectat erorile elevilor, studenților.

5. Adevăruri profunde devin fraze banale, dacă sunt percepute superficial. Un proses educațional de calitate este cel în care persistă gîndire, moralitate, simț. Este greșit ca pe parcursul unei ore de studiu să propunem atît material, care poate asimilat doar pe parcursul a mai multor ore.

Principiul asimilării de durată a cunoștințelor. Principiul dat include legități empirice, teoretice și presupune asimilarea conținutului educației și dezvoltarea competențelor cognitive ale elevilor, studenților. Asimilarea de durată depinde nu numai de factori obiectivi (conținutul, structura materialului didactic), dar și

de atitudinea subiectivă a elevului sau studentului față de materialul didactic, învățămînt, profesor, abilități de memorare.

1. În procesul contemporan de educație, gîndirea domină memorarea. Memoria elevului sau studentului nu trebuie supraîncărcată cu informație nesemnificativă. Eliberarea de memorarea excesivă se asigură prin utilizarea dicționarelor, enciclopediilor etc. Uitarea materialului vine în special mai intensiv îndată după învățare. Repetarea materialului trebuie asigurată îndată după cunoștință cu noul material.

2. Se controlează factorii interni și externi ce sustrag atenția elevilor, studenților de la materialul studiat. Materialul nou este prezentat doar după trezirea interesului și crearea unei atitudini pozitive față de el. Se ține cont de logica prezentării materialului.

3. Repetarea și întărirea materialului se petrece așa ca să fie activată memoria, gîndirea, emoțiile, senzațiile. Repetarea se efectuează după altă schemă decît cea a învățării, unde se impune o abordare multidirecțională. Asimilarea se asigură prin redarea emoțională a materialului, utilizarea mijloace tehnice, jocuri didactice, discuții, învățarea problemă.

4. Forma logică de asimilare a informației este de o durată mai mare decît informația dispersată.

Principiul accesibilității. Acest principiu se bazează pe raportul corespunderii realizării procesului didactic dintre vîrsta de dezvoltare și nivelul de dezvoltare, particularități individuale a elevilor, studenților. Accesibil este cea ce corespunde volumului de cunoștințe, abilități, deprinderi acumulate. Accesibilitatea se impune prin organizarea procesului de studiu, metodele utilizate de către profesor, trecerea de la materialul accesibil la cel complicat, de la cel cunoscut la cel necunoscut, de la simplu la compus. Pentru a realiza acest principiu trebuie:

1. Mîntea elevului, studentului trebuie pregătită către asimilare disciplinei noi. Se ia în cont nivelul de pregătire, de percepție a materialului, dacă este cazul se formează subgrupe cu sarcini adaptate la potențialul posedat. Se va ține cont de timpul, de condițiile redării materialului.

2. Se vor utiliza realizările din pedagogie și psihologie. La analiza materialului nou și complicat vor fi antrenați cei cu potențial mare, la întărirea materialului se antrenează cei cu potențial mic de învățare. Se va utiliza analogia, comparația, contrapunerea, critica etc.

3. Noțiunile trebuie să fie clar explicate, logic încheiate. Mai greu accesibile sunt cunoștințele legate de legitățile dezvoltării societății și legile fundamentale ale naturii.

4. Accesibilitatea ține de claritatea expunerii și de vocea profesorului (limbaj paraverbal), monologul trebuie strict dozat. La prima etapă a învățării se

studiază nu tot volumul de cunoștințe, ci esențialul, apoi pentru a întări informația se aduc exemple, fapte etc. Nu trebuie să transmitem esența, adevărul, (pe motiv că o lășăm inaccesibilă înțelegerii), ci trebuie să creăm predispoziții pentru ca elevul, studentul să găsească esența și adevărul singur prin reflecție.

Principiul științific. Acest principiu are ca bază idea că în procesul de studiu, elevilor și studenților le este propusă spre asimilare informația adevărată, veridică, confirmată de practica și știința contemporană cu privire la realitatea obiectivă. În vederea realizării acestui principiu trebuie să ținem cont de:

1. Conținutul învățămîntului și principiile sale de formare, corespunde planurilor și programelor de studiu, noilor metode și practici pedagogice.

2. Utilizarea logicii învățării inductive și deductive. Conceptele sau termenii științifici sunt repetate ori de câte ori este nevoie. În procesul descrierii unui fenomen se vor evidenția cele mai importante laturi ca dependența de factorii externi, loc și timp, formele de schimbare a fenomenului, lupta contrariilor, nou – vechi, conținut – formă etc. Se va ține cont de legătura, interacțiunea, corelația acestui fenomen cu alte fenomene.

3. Se va dezvolta gîndirea analitică, euristică, creativă și critică a celor ce studiază, sistematic vor fi anunțați cu privire la descoperirile sau realizările științifice, tehnice în cultură etc. Se va aduce la cunoștință date cu privire la biografia și contribuția științifică a celor mai renumiți savanți, cercetători.

4. Se va evidenția importanța metodelor de cercetare științifică. O atenție sporită va fi acordată problemelor de bază a științei, acestea vor fi analizate și cercetate colectiv. Trebuie de stimulat lucrul de cercetare științifică, vor fi familiarizați cu tehnica experimentală, algoritmul rezolvării problemelor de cercetare. Acordați posibilitatea ca elevul, studentul să se bucure de realizările obținute să primească satisfacție.

Principiul legăturii dintre teorie și practică. Pentru mulți practica constituie primul și principalul punct de vedere a cunoașterii. Eficacitatea și calitatea învățării este testată, susținută și dirijată de practică; practica este izvorul acțiunii de cunoaștere, domeniul de aplicare a rezultatelor obținute din învățămînt.

Trebuie să fie demonstrată obligatoriu necesitatea cunoștințelor științifice. Ar fi bine să ne desprindem în procesul de educație de la viziunea: cunoștințele sunt viața, putere; viața, puterea sunt cunoștințele; permanent se va evidenția legătura dialectică între teorie – practică; se va pune accent asupra verificării și aplicării cunoștințelor în practică; rezultatele obținute ar fi bine să fie transferate asupra altor tipuri de activități. După unii savanți comasarea activității mentale cu activitatea practică ridică la 80-85% asimilarea cunoștințelor.

Este recomandat ca învățarea să fie legată de perspectiva imagenii, prestigiului de dezvoltare a economiei orașului, regiunii, republicii, statului.

Elevii și studenții trebuie să fie stimulați asupra lucrului desinestător, atât în sfera preferată cât și asupra celorlalte sfere.

Evident că pentru a asigura realizarea acestor principii este necesar să selectăm și să utilizăm asemenea metode și tehnologii de învățămînt a forțelor didactice, care vor ridica calitatea procesului de studiu. În plus aceste metode trebuie să fie unite, integrate, într-o sistemă necontradictorie de interacțiune și interconectare. După cum a fost enunțat știința (pedagogia) reevaluează neîncetat căci își pune neconținut întrebări asupra procesului de transmitere a cunoștințelor și atitudinilor științifice. Învățămîntul lipsit de (auto)reflectare este dogmatic și nu poate pretinde la dimensiunea științifică.

Abordarea corectă este să considerăm fenomenul calității învățămîntului superior ca pe o caracteristică de simbioză a predării și învățării. Îmbunătățirea calității rezultă din reflecția asupra propriei activități a profesorului, elevului, studentului.

Din păcate la momentul de față educația și învățămîntul tot mai puțin se concentrează asupra realizării în deplin a principiilor sus menționate. Cauza fiind după mine primatul sferei economice și dependența omului de dezvoltarea tehnico-științifică, lăsînd tot mai puțin loc pentru dezvoltarea personală a omului, omul devine un gen de „servitor”. Cu regret această tendință distruge acel model, ideal al dezvoltării omului din punct de vedere: moral, estetic, cognitiv și fizic.

Bibliografie

1. M. Bulgaru, O. Bulgaru, Calitatea învățămîntului superior – indicator essential al dezvoltării umane. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007, p. 328
2. A. Mocanu, Dezvoltarea învățămîntului mediu general în condițiile transformărilor sociale. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007, p. 351
3. T. Scripa, Pregătirea cadrelor didactice în condițiile educației integrate. Conf. intern. științifico-practică: ”Dezvoltarea umană: impactul proceselor de transformare a societății moldave”. A.Ș.M. 2007, p. 362
4. Азаров Ю.П. Искусство воспитывать. М., 1988.
5. Азаров Ю.П. Искусство воспитывать: Книга для учителя. М., 1985.
6. Архангельский С.И. Лекции по научной организации учебного процесса в высшей школе. М., 1976.
7. Бондаревым В.В. Воспитание интереса к знаниям и потребности к

самообразованию. М., 1985.

8. Савельев А.Я. Состояние и развитие высшего и среднего профессионального образования. М., 1998.
9. Сквирский В.Я. Системный подход к анализу учебно-воспитательного процесса и определению путей его совершенствования. М., 1987.

СТРУКТУРА ТРУДОВОГО КОЛЛЕКТИВА В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Machidon Maria
studentă UTM, FCIM

В природе все мудро продумано и устроено,
всяк должен заниматься своим делом,
и в этой мудрости — высшая справедливость
жизни.

Леонардо да Винчи

В виду того что человек является социальным существом, наибольшие успехи проявляются именно при работе в группах, где важную роль играет индивидуальный аспект каждого. Согласно устройству человеческой природы, мы испытываем потребность в таких вещах, как: общение, чувство защищенности и вовлеченности. Человеку важно осознание собственной индивидуальности и неповторимости. Важно отметить, что каждый из нас испытывает дискомфорт, в случае, проявления в обществе, в отрицательном контексте. Каждый, считает необходимым сохранять индивидуальность выделяться, посредством чего-то хорошего. Неизменно, для каждого из нас существует так же потребность в самовыражении. Самовыражение может иметь разные проявления, например, такие как искусство, внешность и, конечно же, труд.

Большую часть своей жизни мы находимся или будем находиться на работе, взаимодействуя с коллективом. Весьма важно как в этот период времени мы себя чувствуем. Дело в том, что на взаимоотношения внутри коллектива влияют не только психологические особенности лиц. Важная роль отводится формальным отношениям, но до того, как мы перейдем к формальным трудовым взаимоотношениям между субъектами трудового коллектива в сфере информационных технологий, мне бы хотелось дать определение такому понятию, как проект.